

Bild 1

Bild 1 - Intro

Bild 2

Bild 2 - Agenda 2030 – En presentation av Svenska FN-förbundet

Vid FN:s toppmöte den 25 september 2015 antog världens stats- och regeringschefer Agenda 2030 i form av 17 globala mål. Världens länder har därmed lovat att arbeta för att nå dessa mål senast år 2030 och på så vis leda världen mot en mer hållbar och rättvis framtid.

Agenda 2030, med 17 mål och 169 delmål och medel, är den mest ambitiösa agendan för hållbar utveckling som någonsin antagits av världens länder. Begreppet hållbar utveckling innebär att utvecklingen ska vara både ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar.

Agendans syfte är att utrota fattigdom och hunger, rädda vår planets ekosystem och hejda klimatförändringarna, samt säkerställa att alla människor på jorden kan leva drägliga, jämställda och trygga liv.

Agenda 2030 ersatte den 1 januari 2016 de åtta millenniemålen som främst inriktat sig på utvecklingsarbete i fattigare länder.

Bild 3

Bild 3 - Millenniemaalen

Ett sätt att mäta utveckling, känner ni igen millenniemaalen? Inför millennieskiftet fanns en vilja bland världens ledare att ta tag i de globala utvecklingsfrågorna. År 2000 tog Kofi Annan, FN:s dåvarande generalsekreterare, initiativ till millennietoppmötet, ett toppmöte med världens ledare i New York. Vid mötet deltog 147 stats- och regeringschefer från FN:s medlemsländer. Ett resultat av mötet blev att man enades om att det fanns ett kollektivt ansvar för en positiv utveckling i världen.

”Vi erkänner att vi har ett kollektivt ansvar för att principerna om människors värdighet, jämlikhet och jämställdhet upprätthålls på det globala planet. Vi som ledare är därför ansvariga inför alla människor i världen, särskilt de mest sårbara och utsatta.”
(<http://www.millenniemaalen.nu/malen-2/sa-kom-malen-till/>)

Stats- och regeringschefernas kollektiva ansvar skrevs in i deklARATIONEN från toppmötet och därefter formulerades åtta mätbara mål, de så kallade millenniemaalen. För vart och ett av målen fanns även ett antal delmål och indikatorer för att kunna mäta utvecklingen i världen.

De åtta millenniemaalen skulle nås på femton år, alltså till 2015. De har varit bra verktyg för att mäta utvecklingen i världen. Stora framsteg har gjorts, som till exempel:

- Andelen extremt fattiga i utvecklingsländerna har minskat från 47 procent 1990 till 14 procent 2015 (gränsen för extrem fattigdom är sedan 2015 en person som lever på mindre än 1.9 amerikanska dollar om dagen. Innan var gränsen 1.25).
- Antalet barn i världen som inte går i grundskolan har nästan halverats mellan 2000 och 2015, från 100 miljoner till 57 miljoner barn.
- I Sydostasien var bara 74 flickor på 100 pojkar inskrivna i grundskolan 1990. 2015 var antalet 103 flickor på 100 pojkar.

- Antalet barn i världen som dör före sin 5-årsdag har mer än halverats, från 90 till 43 dödsfall per 1 000 levande födda barn mellan 1990 och 2015.

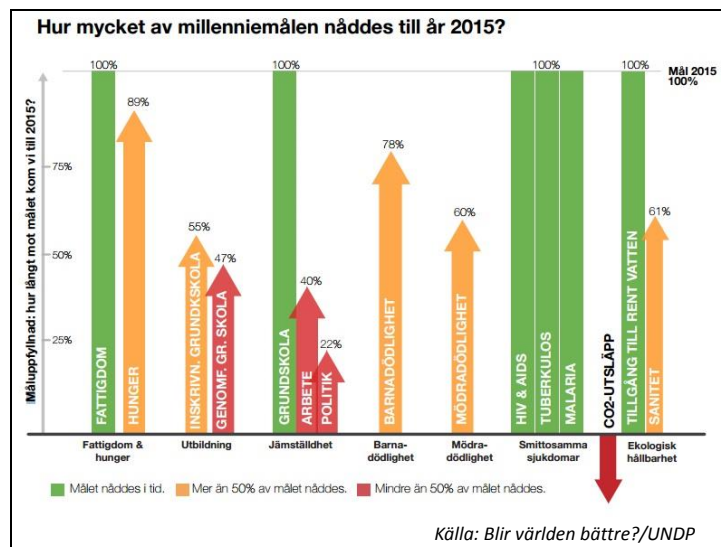
- Sedan 1990 har mödradödligheten i världen minskat med 45 procent. Den största minskningen har skett sedan 2000.

- Antalet nya fall av HIV-infektioner i världen minskade med omkring 40 procent mellan 2000 och 2013, från uppskattningsvis 3,5 miljoner fall till 2,1 miljoner.

Källa: *The Millennium Development Goals Report 2015, UN.*

De åtta millenniemålen riktade främst in sig på utvecklingsarbete i *fattigare* länder, men de ersattes av Agenda 2030 den 1 januari 2016, där alla världens länder är viktiga aktörer.

Bild 4

Bild 4 - Hur det gick för millenniemålen. Bildkälla: *UNDP, Blir världen bättre?*

Så vad ska man säga, blir världen bättre? Det beror såklart på vem man frågar. Vi måste hålla flera saker i huvudet samtidigt. Vi ser fantastiska resultat när vi tittar på siffrorna. Titta t. ex. på de röda pilarna, bakom dem finns förstås människor som inte känner av förbättringarna. Det samma gäller också för de 57 miljoner barn som inte börjar skolan, och de 700 miljoner människor som lever i extrem fattigdom. Millenniemålen gällde till 2015. De har varit bra verktyg för utvecklingen i världen. Stora framsteg har gjorts, som nämndes innan. Men även om framsteg gjordes med millenniemålen – så var det långt från tillräckligt. Millenniemålen var en start – men nu måste vi gå vidare. Och denna gång med högre ambitioner.

Bild 5

Bild 5 – *No point going halfway*

Filmtips: <https://www.youtube.com/watch?v=DdLqiTvFwJk>

Bild 6

Bild 6 – Globala mål för hållbar utveckling

Det här är de globala målen för hållbar utveckling. På engelska: *The Sustainable Development Goals*, och ofta används förkortningen SDG.

På ett toppmöte i FN:s högkvarter i New York i september 2015 antogs Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Agenda 2030 är den nya utvecklingsagendan som består av 17 globala mål med sammanlagt 169 delmål och medel. Det är enormt ambitiösa mål. Kolla på mål ett. *Ingen* fattigdom. Ni minns att det idag är 14 % av världens befolkning som lever i extrem fattigdom (extrem fattigdom definieras av Världsbanken som när en person har en köpkraft på mindre än 1,9 dollar per dag, eller knappt 18 kronor). 2030 ska ingen. Ingen. Längre göra det.

De globala målen och Agenda 2030 syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser.

De globala målen talar om hållbar utveckling utifrån tre lika viktiga perspektiv: socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling.

De 17 globala målen för hållbar utveckling har nu ersatt millenniemålen. Denna förändring innebär:

- Inga mål har tagits bort (alla områden kvar och ambitionsnivån ökat).
- Större fokus på hållbar utveckling (hela sex av sjutton mål är direkt kopplade till hållbar utveckling och långt mer detaljerade än tidigare).
- Större fokus på ojämlikhet (för första gången finns ökad jämlikhet, inom och mellan länder, som ett ut-talat mål på global nivå).
- Större fokus på *orsakerna* till fattigdom och brist på tillväxt (de nya målen innebär förutom en övergripande målbild över hur långt vi vill ha kommit om 15 år, också direkta mål som pekar hur vi ska komma dit).

- Fred, stabilitet, rättvisa och fungerande stater - är nya mål som finns med i mål 16. (Mål 16 försöker omfatta detta med en rad delmål som bland annat rör konfliktförebyggande åtgärder, starkare institutioner, mänskliga rättigheter, och arbete mot korruption och våld.)
- Utrota fattigdomen överallt i alla dess former – är ett mer ambitiöst mål, till skillnad från millenniemålen som hade det övergripande målet att halvera fattigdomen. (Målet i sig, det statistiken försöker fånga, är direkt avgörande för många av de övriga målen.)
- De globala målen är betydligt mer universella än millenniemålen var. (Millenniemålen fokuserade främst på utvecklingen i så kallade "utvecklingsländer". De nya målen ska uppnås överallt. Det är ett gemensamt ansvar att alla länder ska nå alla målen. Och det kräver insatser i alla länder.)

Innehållet i Agenda 2030

I dokumentet för Agenda 2030 finns det:

Ingress med fem P. (People, Planet, Prosperity, Peace, Partnership)

(På svenska: Människorna, Planeten, Välståndet, Freden, Partnerskapet)

Deklaration med 53 punkter som bl.a. har underrubrikerna: *Vår vision, Våra gemensamma principer och åtaganden, Vår värld i dag, Den nya agendan, Medel för genomförande, uppföljning och översyn, samt avslutningsvis Ett uppdrag för handling för att förändra vår värld.* Allt skrivet i "vi"-form.

17 mål för hållbar utveckling och under varje mål ett antal delmål, totalt 169 stycken.

Medel för genomförande och det globala partnerskapet.

Uppföljning och översyn.

Agenda 2030 är inte juridiskt bindande som en konvention om exempelvis en miljöfråga eller mänskliga rättigheter är när en regering har ratificerat konventionen i fråga. Men den är politiskt och moraliskt bindande.

En stor utmaning är huruvida människorna i ett land känner till att regeringen i fråga har ställt sig bakom Agenda 2030. Hur ska de annars kunna kräva av sin regering att den arbetar för att nå målen?

Bild 7

www.fu.se

17 globala mål och 169 delmål! - Integrerade och odelbara

En värld som fungerar för alla

1. Avskaffa fattigdom i alla dess former överallt.
2. Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk.
3. Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar.
4. Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.
5. Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.
6. Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla.
7. Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, hållbar och modern energi för alla.
8. Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.
9. Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation.
10. Minska ojämlikheten inom och mellan länder.
11. Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.
12. Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.
13. Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser*.
14. Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling.
15. Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstöringen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.
16. Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.
17. Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling.

* Med hänvisning till klimatmötet i Paris i december 2015.

Bild 7 – Agenda 2030 utskrivet

Läs upp alla mål

De globala målen är integrerade och odelbara och ska balansera de tre dimensionerna av hållbar utveckling: ekonomisk, social och miljömässig. I Agenda 2030 slås fast att de 17 globala målen och 169 delmålen och medlen för hållbar utveckling är universella, integrerade och odelbara med hänsyn till olika nationella omständigheter, kapaciteter och utvecklingsnivå samt med respekt för nationell politik och prioriteringar. Vad betyder det att målen är integrerade och odelbara?

Det innebär att man inte kan välja ett eller ett fåtal mål som man vill jobba med, och strunta i de andra. Man kan inte rangordna dem. Alla mål är lika viktiga, och alla mål ska uppnås, av alla.

Men, om vi inte nådde millenniemålen, hur ska vi då nå globala målen? Det kommer krävas hårt arbete men det är inte omöjligt.

Agenda 2030 med de globala målen är den bredaste och mest ambitiösa utvecklingsagenda som världen sett, och förutsättningarna att nå målen ser annorlunda ut jämfört med millenniemålen

De globala målen har tagits fram i en mycket öppen, bred och inkluderande process efter 2015. Miljontals människor från hela världen har under tre års tid bidragit till innehållet i den nya agendan via lokala konsultationer och omröstningar på nätet.

De tre dimensionerna av hållbar utveckling, den sociala, den ekonomiska och den miljömässiga, är alla integrerade i de globala målen.

De globala målen är universella, dvs. de gäller alla länder, inklusive Sverige och andra rikare länder i nord. Samtliga länder ska arbeta för att nå alla mål. Ägandeskapet och ansvar för

nationellt genomförande finns hos varje lands regering, men även i samverkan med andra aktörer.

På svenska har Agenda 2030 rubriken: *"Att förändra vår värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling"*. UD har gjort översättningen till svenska.

På engelska har den rubriken: *"Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development"*.

Bild 8

Bild 8 – Leave no one behind

De globala målen för hållbar utveckling, liksom millenniemålen, är framtagna för att bidra till att människor ska få ett bättre liv och att världen ska bli mer rättvis och säkrare. Agenda 2030 är global och gäller alltså alla människor i hela världen. Alla ska hjälpas åt med genomförandet och alla ska få ta del av en bättre framtid. FN beskriver det som *“Leave no one behind”*. Ingen får komma på efterkälken. Världen är i dag väldigt tudelad, å ena sidan får väldigt många människor det bättre, å andra sidan har antalet konflikter, krig och nödsituationer ökat.

Dagens barn och unga människor har rätt till ett drägligt liv.

Bilden visar barn i ett flyktingläger i M'poko Airport i Bangui, Centralafrikanska Republikens huvudstad. 2017 fanns det omkring 60 miljoner människor på flykt i världen, det högsta antalet sedan andra världskriget. 31 maj 2018 hade den siffran stigit till 68.5 miljoner. FN:s flyktingorgan UNHCR ansvarar för omkring 15 miljoner av dessa flyktingar. Siffrorna innebär att det är nästan **en person som flyr varannan sekund**, varje timme, varje dag, året om.

UNHCR:s rapport *Mid-Year Trends 2015* visar att för första gången sedan 1992 är nu antalet flyktingar i världen fler än 60 miljoner. År 2018 var de allra flesta, 85 %, på flykt inom sina egna länder. I juni 2015 hade 2,6 miljoner människor lämnat in en asylansökan, varav nästan en miljon människor hade tagit sig över Medelhavet för att söka asyl i Europa. Enligt UNHCR:s årsstatistik tvingades i genomsnitt 42 000 människor fly sina hem undan konflikter per dag 2014. Bland de mest drabbade länderna fanns Irak, Kongo-Kinshasa, Nigeria, Pakistan, Sydsudan, Syrien och Ukraina. Det var en fyrdubbling från omkring 11 000 människor per dag bara fyra år tidigare. Mål 16 i Agenda 2030 handlar om frihet från våld och hur man skapar fredliga samhällen.

Bild 9

www.fn.se

Nu börjar arbetet

Januari 2016 – december 2030

Agenda 2030 ska genomföras globalt

"Vi är den första generationen som kan utrota fattigdomen och den sista som kan stoppa klimatförändringarna."

- FN:s tidigare generalsekreterare Ban Ki-moon

Bild 9 – Nu börjar arbetet

Nu är vi inne i den viktigaste fasen av Agenda 2030: genomförandet. Hur ska vi se till att målen nås till 2030?

Citat av Ban Ki-moon, före detta generalsekreterare för FN:

"Vi är den första generationen som kan utrota fattigdomen och den sista som kan stoppa klimatförändringarna."

Håller ni med Ban Ki-moon om hans beskrivning av läget?

Bild 10

Bild 10 – Genomförandet i Sverige

Ansvaret för att nå målen vilar på varje lands regering. I Sverige är de främst involverade ministrarna: statsministern (som har övergripande ansvar), civilministern (som ansvarar för genomförandet av agendan i Sverige), och ministern för internationellt utvecklingssamarbete och klimat (som ansvarar för Sveriges utvecklingssamarbete med andra länder).

I Sverige kommer kommuner och landsting att få en viktig roll. Kommuner och regionala myndigheter är viktiga aktörer eftersom det är regionalt och lokalt som arbetet med de nya utvecklingsmålen måste ske i praktiken. Vill man läsa mer om detta kan man följa länken på sista sidan som går till Svenska FN-förbundets projekt *Glokala Sverige* (som är ett samarbete mellan Svenska FN-förbundet och Sveriges Kommuner och Landsting).